

บทที่ ๕

สรุปอภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ และ
เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ต่อปัญหาการสอน
กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ของโรงเรียนราษฎร์ในเขตการศึกษา ๑ ตลอดจนแนว
ทางการแก้ปัญหาการสอนของผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์และครูผู้สอน

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน ๑๖๐ คนและครูผู้สอน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๑๗๖ คน จากโรงเรียนราษฎร์ทุกโรงเรียนในเขตการศึกษา ๑ ที่มีจำนวน
ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ตั้งแต่ ๒ ห้องเรียนขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ แบบปลายเปิดและแบบ
มาตราส่วนประเมินค่า เพื่อสอบถามสภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบ สภาพทั่วไปของโรงเรียน ความ
คิดเห็นต่อปัญหาการสอนของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนตลอดจนแนวทางในการแก้ปัญหาการสอน
กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ของโรงเรียนราษฎร์ในเขตการศึกษา ๑

การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามดังกล่าวไปให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
ของโรงเรียนราษฎร์ในเขตการศึกษา ๑ และรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

๓๖๐ ฉบับ แยกเป็นแบบสอบถามของผู้บริหารโรงเรียน ๑๗๑ ฉบับ แบบสอบถามของครูผู้สอน ๑๘๙ ฉบับ แต่แบบสอบถามที่สมบูรณ์และนำมาวิเคราะห์ได้มีเพียง ๓๓๖ ฉบับ คือ เป็นแบบสอบถามของผู้บริหารโรงเรียน ๑๖๐ ฉบับ ของครูผู้สอน ๑๗๖ ฉบับ รวมทั้งสิ้น ๓๓๖ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๓๓ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามได้นำมาวิเคราะห์ดังนี้

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบและสภาพทั่วไปของโรงเรียน วิเคราะห์โดยหาความถี่ของคำตอบแล้วเปลี่ยนคะแนนความถี่เป็นร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ความคิดเห็นต่อปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ และการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาการสอนดังกล่าวระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ของโรงเรียนราษฎร์ในเขตการศึกษา ๑ วิเคราะห์โดยการหาค่ามีชดิมเลขคณิต ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

แนวทางในการแก้ปัญหาบางประการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ของคำตอบแล้วเปลี่ยนคะแนนความถี่เป็นร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด นำผลวิเคราะห์เสนอในรูปตารางและความเรียง

สรุปผลการวิจัย

๑. ความคิดเห็นต่อปัญหา การสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ผู้วิจัยจะสรุปประเด็นที่เป็นปัญหาแต่ละข้อกระทงในแต่ละด้านเพียง ๓ ข้อ ตามลำดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด รองลงมา และน้อยที่สุด ของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ดังต่อไปนี้

๑.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องการจัดหาและสร้างสื่อการเรียนที่จำเป็นต่อการสอน รองลงมาคือ การใช้วิธีการสอนที่เอื้อต่อการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย เช่น การสอนแบบสาธิต การแสดงบทบาทสมมติ การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ และมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับน้อยที่สุดในเรื่องวิธีปฏิบัติในการวัดและประเมินผลนักเรียนในการเรียนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ส่วนครูผู้สอนมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องการจัดหาและสร้างสื่อการเรียนที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน รองลงมาคือ การใช้วิธีการสอนที่เอื้อต่อการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย เช่น การสอน

แบบสาธิต การแสดงบทบาทสมมติ การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ และมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับน้อยที่สุดในเรื่องวิธีปฏิบัติในการวัดและประเมินผลนักเรียนในการเรียนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย เมื่อพิจารณาปัญหาารวมกันทุกข้อกระทงในด้านนี้แล้ว ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นในด้านนี้โดยเฉลี่ยว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนครูผู้สอนมีความเห็นโดยเฉลี่ยว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

๑.๒ ด้านบริหารและการบริการ ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องการได้รับความช่วยเหลือแนะนำทางวิชาการด้านการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยจากศึกษานิเทศก์หรือครูใหญ่และครูวิชาการ รองลงมาคือ การจัดมุมหนังสือหรือห้องสมุดสำหรับให้นักเรียนค้นคว้าและมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับน้อยที่สุดในเรื่องการประชุมอบรมเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และวิธีสอนแก่ครูในเรื่องจริยศึกษา ศิลปะศึกษา ดนตรี-นาฏศิลป์ และพลศึกษา ส่วนครูผู้สอนมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องการหางบประมาณค่าใช้จ่ายในการสร้างสื่อการเรียนและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ รองลงมาคือ การจัดมุมหนังสือหรือห้องสมุดสำหรับให้นักเรียนค้นคว้า และมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับน้อยที่สุดในเรื่องการจัดหาเอกสารหลักสูตร คู่มือครู แผนการสอน เมื่อพิจารณาปัญหาารวมกันทุกข้อกระทงในด้านนี้แล้ว ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นโดยเฉลี่ยสอดคล้องกันว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

๑.๓ ด้านผู้ปกครองและชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับมากในเรื่องการเชิญวิทยากรจากชุมชนและจากที่อื่นมาสอนนักเรียน รองลงมาคือ การเข้าร่วมในสมาคมครูและผู้ปกครองในการส่งเสริมสนับสนุนและแสดงความเห็นต่อการบริหารโรงเรียนและมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับน้อยที่สุดในเรื่องการประสานงานและความร่วมมือที่ได้รับจากเจ้าของโรงเรียน ผู้จัดการโรงเรียน ครูและผู้ปกครอง ส่วนครูผู้สอนมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องการเชิญวิทยากรในชุมชนและจากที่อื่นมาสอนนักเรียน รองลงมาคือ การสอนนักเรียนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช ๒๕๒๑ และสนองความต้องการของผู้ปกครองและมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับน้อยที่สุดในเรื่องการประสานงานและความร่วมมือที่ได้รับจากเจ้าของโรงเรียน ผู้จัดการโรงเรียน ครูและผู้ปกครอง เมื่อพิจารณาปัญหาารวมกันทุกข้อกระทงในด้านนี้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นโดยเฉลี่ยสอดคล้องกันว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

๑.๔ ในด้านนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับน้อยในเรื่องการปลูกฝังนักเรียนในการนำความรู้ที่เรียนไปปฏิบัติจริง รองลงมาคือ การจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ที่

จำเป็นในการเรียนของนักเรียนแต่ละคน เช่น ชุดกีฬา อุปกรณ์การเรียนศิลปะและมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับน้อยที่สุดในเรื่องการขาดเรียนของนักเรียน ส่วนครูผู้สอนมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องความแตกต่างในด้านความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน รองลงมาคือ ความสนใจและความถนัดของนักเรียนและมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับน้อยที่สุดในเรื่องสุขภาพอนามัยของนักเรียน เมื่อพิจารณาปัญหารวมกันทุกข้อกระทงในด้านนี้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นโดยเฉลี่ยสอดคล้องกันว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

๑.๕ ในด้านการสอนจริยศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดคุณธรรมต่าง ๆ รองลงมาคือ วิธีการตรวจสอบโดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้น (ป ๐๒/๓) และมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับน้อยที่สุดในเรื่องการจัดกิจกรรมซ้ำหรือเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินจุดประสงค์ในสมุดประจำชั้น (ป ๐๒/๓) ส่วนครูผู้สอนมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องการจัดหาหรือผลิตสื่อการเรียนที่กำหนดไว้ในแผนการสอนให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนโดยใช้วัสดุที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่น รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายทั่วไปและเนื้อหาที่กำหนดไว้ในแผนการสอนและมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับน้อยที่สุดในเรื่องการตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของนักเรียน เมื่อพิจารณาปัญหารวมกันทุกข้อกระทงในด้านนี้แล้วผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นโดยเฉลี่ยสอดคล้องกันว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

๑.๖ ด้านการสอนพลศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องการสอนให้ครบตามแผนการสอนภายในเวลาที่กำหนดให้ ๑๒๐ คาบ รองลงมาคือ การสาธิตกิจกรรมทางพลศึกษาให้นักเรียนดูก่อนลงมือปฏิบัติจริงและการเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมนั้นกับนักเรียน และมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับน้อยที่สุดในเรื่องวิธีการตรวจสอบและประเมินความรู้ ความสามารถของนักเรียนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้น (ป ๐๒/๓) ส่วนครูผู้สอนมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องการควบคุมการเล่นให้เป็นไปตามกติกาโดยเน้นให้นักเรียนเกิดพัฒนาการทางด้านสุขภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ เพื่อสร้างลักษณะนิสัยที่ดี รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีต่าง ๆ เช่น ความมีน้ำใจ เป็นนักกีฬา ความสามัคคี ความอดทน และมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับน้อยที่สุดในเรื่องการสอนให้ครบตามแผนการสอนภายในเวลาที่กำหนดให้ ๑๒๐ คาบ เมื่อพิจารณาปัญหารวมกันทุกข้อกระทงในด้านนี้แล้ว ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นโดยเฉลี่ย

สอดคล้องกันว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

๑.๗ ด้านการสอนดนตรี-นาฏศิลป์ ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องการใช้เทป เครื่องดนตรี รูปภาพ แผนภูมิ ประกอบการสอนหรือการสาธิตของครู รองลงมาคือ การจัดหาหรือผลิตสื่อการเรียนจากเศษวัสดุในท้องถิ่นให้เหมาะสมตามเนื้อหา สอดคล้องตามจุดประสงค์และการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินจุดประสงค์ในสมุดประจำชั้น (ป ๐๒/๓) และมีความเห็นว่าปัญหาในระดับน้อยที่สุดในเรื่องวิธีการตรวจสอบและประเมินความรู้ความสามารถของนักเรียนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้น (ป ๐๒/๓) ส่วนครูผู้สอนมีความเห็นว่าปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องการใช้เทป เครื่องดนตรี รูปภาพ แผนภูมิ ประกอบการสอนหรือการสาธิตของครู รองลงมาคือ การจัดหาหรือผลิตสื่อการเรียนจากเศษวัสดุในท้องถิ่นให้เหมาะสมตามเนื้อหา สอดคล้องตามจุดประสงค์และมีความเห็นว่าปัญหาในระดับน้อยที่สุดในเรื่องการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินจุดประสงค์ในสมุดประจำชั้น (ป ๐๒/๓) เมื่อพิจารณาปัญหารวมกันทุกข้อกระทงในด้านนี้แล้ว ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นโดยเฉลี่ยสอดคล้องกันว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

๑.๘ ด้านการสอนศิลปะ ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างนิสัยรักสวยรักงาม รักการค้นคว้าทดลอง เห็นคุณค่าและประโยชน์ของศิลป ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับนักเรียน รองลงมาคือ การตัดแปลงและผลิตสื่อการเรียนจากที่กำหนดในแผนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นและวัยของนักเรียน และมีความเห็นว่า มีปัญหาในระดับน้อยที่สุดในเรื่องการจัดหาเศษวัสดุหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ในการเรียนศิลปะของนักเรียน ส่วนครูผู้สอนมีความเห็นว่าปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องการตัดแปลงและผลิตสื่อการเรียนจากที่กำหนดในแผนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นและวัยของนักเรียน รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างนิสัยรักสวยรักงาม รักการค้นคว้าทดลอง เห็นคุณค่าและประโยชน์ของศิลปะ และมีความเห็นว่าปัญหาในระดับน้อยที่สุดในเรื่องการสอนให้ ครบตามแผนการสอนภายในเวลาที่กำหนด ๔๐ คาบ เมื่อพิจารณาปัญหารวมกันทุกข้อกระทงในด้านนี้แล้ว ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นโดยเฉลี่ยสอดคล้องกันว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

๑.๙ ด้านการสอนกิจกรรมสร้างนิสัย ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องการนำกิจกรรมสร้างนิสัยไปสอดแทรกในการสอนเนื้อหาตามกลุ่มประสบการณ์อื่น

รองลงมาคือ การจัดเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ทั่วไปได้อย่างเหมาะสมภายในเวลาที่กำหนดให้ ๑๒๐ คาบและมีความเห็นว่ามีปัญหาน้อยที่สุดใน เรื่องการจัดกิจกรรมบูรณาการ เนตรนารี หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ เพื่อให้เด็กเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง เช่น การประกอบอาหาร การปฐมพยาบาล การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม ส่วนครูผู้สอนมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องการจัดกิจกรรมบูรณาการ เนตรนารี หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ เพื่อให้เด็กเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง เช่น การประกอบอาหาร การปฐมพยาบาล การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมลูกเสือ เพื่อให้เด็กเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง เช่น การเข้าค่ายพักแรม การเดินทางไกล การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม และมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับน้อยที่สุดใน เรื่อง การตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของนักเรียนก่อนทำการสอน เมื่อพิจารณาปัญหารวมกันทุกข้อกระทงในด้านนี้แล้ว ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นโดยเฉลี่ยในด้านนี้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

๑.๑๐ ด้านการวัดและประเมินผล ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่ามีปัญหามากในเรื่องวิธีการสร้างเครื่องมือสำหรับวัดผล เช่น ข้อสอบและแบบสัมภาษณ์ รองลงมาคือ วิธีการกรอกแบบประเมินผล ลงในสมุดประจำชั้น (ป ๑๒/๓) และมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับน้อยที่สุดใน เรื่องการประเมินผลการผ่านจุดประสงค์ของนักเรียนตามสมุดประจำชั้น (ป ๑๒/๓) ส่วนครูผู้สอนมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องความเป็นอิสระในการดำเนินการวัดผล รองลงมาคือ การประเมินผลการผ่านจุดประสงค์ของนักเรียนตามสมุดประจำชั้น (ป ๑๒/๓) และมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับน้อยที่สุดใน เรื่องวิธีการกรอกแบบประเมินผลลงในสมุดประจำชั้น (ป ๑๒/๓) เมื่อพิจารณาปัญหารวมกันทุกข้อกระทงในด้านนี้แล้ว ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นโดยเฉลี่ยว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนครูผู้สอนมีความเห็นโดยเฉลี่ยว่ามีปัญหาในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ตามลำดับค่าเฉลี่ยความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในแต่ละด้าน พบว่า มีปัญหามากในเรื่องวิธีการสร้างเครื่องมือสำหรับวัดผลและการเชิญวิทยากรในชุมชนและจากที่อื่นมาสอนนักเรียน รองลงมามีปัญหาปานกลางในเรื่อง การทางงบประมาณ ค่าใช้จ่ายในการสร้างสื่อการเรียนและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ ความรู้ความเข้าใจในการจัดหาและสร้างสื่อการเรียนที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน การใช้เทป เครื่องดนตรี รูปภาพ แผนภูมิประกอบการสอนหรือการสาธิตของครู ความแตกต่างในความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน การจัดกิจกรรมบูรณาการ เนตรนารีหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ เพื่อให้

นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง เช่นการประกอบอาหาร การปฐมพยาบาล การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างนิสัยรักสวยรักงาม รักการค้นคว้าทดลอง เห็นคุณค่าและประโยชน์ของศิลปะ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับนักเรียนและการสอนพลศึกษาให้ครบตามแผนการสอนภายในเวลาที่กำหนด ให้ ๑๒๐ คาบ ๗ พ.

๒. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนในด้านต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๑ และ .๐๕ ดังนี้

๒.๑ ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า การสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ มีปัญหามากกว่าความเห็นของครูผู้สอนที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๑ ในด้านผู้ปกครองและชุมชน และในด้านความรู้ ความเข้าใจและความสามารถในการจัดการเรียนการสอน การสอนจริยศึกษา การสอนดนตรี-นาฏศิลป์และการสอนศิลปศึกษาที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๕

๒.๒ ครูผู้สอนมีความเห็นว่า การสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ มีปัญหามากกว่าความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๑ ในด้านการสอนกิจกรรมสร้างนิสัย

๒.๓ ความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนต่อปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ที่ไม่แตกต่างกันมีดังนี้คือ ด้านการบริหารและการบริการ ด้านนักเรียน การสอนพลศึกษาและด้านการวัดและประเมินผล

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนต่อปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ พบว่า

๑. ด้านความรู้ความสามารถและความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน สิ่งที่เป็นปัญหาอันดับแรก คือ การจัดหาและสร้างสื่อการเรียนที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนซึ่ง จินตนา มาพวง

 จินตนา มาพวง, "ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษาสาขาสังคมศาสตร์" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๒๐)

ศาสตราจารย์ ขมมณฑา^๑ ซาดา บัวแสง^๒ และจรรยา สังคณีภา^๓ ได้พบว่า การใช้อุปกรณ์การสอน สื่อการเรียนเป็นองค์ประกอบพฤติกรรมการสอนของครูที่จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ แต่ จากผลการวิจัยของ ชลอ วงศ์แสง^๔ ชุกลีน อุ่นวิจิตร^๕ ยุทธนา ตรีสุนธี^๖ บัวบุชา ชื่อดตรง^๗

^๑ศาสตราจารย์ ขมมณฑา, "ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สาขา มนุษยศาสตร์" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐)

^๒ซาดา บัวแสง, "ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สาขาวิชา ศาสตร์กายภาพ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐)

^๓จรรยา สังคณีภา, "ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สาขาวิชา ศาสตร์ชีวภาพ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐)

^๔ชลอ วงศ์แสง, "การวิเคราะห์พฤติกรรมทางวาจาในการเรียนการสอนนิชาวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาคศึกษามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒)

^๕ชุกลีน อุ่นวิจิตร, "การวิเคราะห์กิจกรรมทางวาจาในการเรียนการสอนนิชาหน้าที่พลเมือง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกศึกษามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๘)

^๖ยุทธนา ตรีสุนธี, "สรุปผลการวิจัยเรื่องพฤติกรรมและเวลาในการปฏิบัติงานของครู ประถมศึกษา," จุลสารการประถมศึกษา (มิถุนายน ๒๕๒๒) . ๓๔-๔๐.

^๗บัวบุชา ชื่อดตรง, "การวิเคราะห์พฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้การพูดในการเรียนการสอน" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒)

และกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ^๑ พบว่า ในปัจจุบันครูยังใช้วิธีการสอนด้วยการบรรยายเป็นส่วนใหญ่

นอกจากนี้ วิธีการสอนส่วนใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษาจะเป็นลักษณะที่ครูบอกแล้วให้นักเรียนลอกไปท่องจำ^๒ ซึ่งแตกต่างไปจากแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช ๒๕๒๑ ที่เน้นให้ครูใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบการสอนหลาย ๆ แบบเพื่อฝึกให้เด็กคิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และต้องการให้ครูเปลี่ยนพฤติกรรมจากการเป็นผู้บอกมาเป็นผู้ชี้แนะ^๓ เมื่อพิจารณาด้านตัวครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนราษฎร์ จะเห็นว่าส่วนมากเป็นครูที่มีอายุน้อย ไม่มีประสบการณ์การสอนมาก่อนหรือมีประสบการณ์น้อย วุฒิต่ำ และหาความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว จากการเข้ารับการอบรม เป็นส่วนใหญ่ ส่วนผู้บริหารโรงเรียนจะใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารหลักสูตรมากที่สุด จึงอาจเป็นไปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูยังมีความรู้ความเข้าใจในการสร้างสื่อการเรียนไม่เพียงพอ เพราะขาดทักษะ และขาดการสนับสนุนจากทางโรงเรียน ดังจะเห็นได้ว่าโรงเรียนส่วนใหญ่สนับสนุนด้านสื่อการเรียนด้วยการจัดให้เพียงเอกสารหลักสูตร คู่มือครู แผนการสอน คู่มือวัดและประเมินผล เท่านั้นซึ่งสอดคล้องกับริไล โบว์เสวีวงศ์ ได้ทำการวิจัยพบว่าโรงเรียนขาดสื่อการเรียนแทบทุกประเภท ขาดแหล่งบริการสื่อการเรียน ขาดแหล่งค้นคว้า ขาดทักษะในการจัดทำและใช้สื่อการเรียนประกอบการสอน การที่ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีปัญหาน้อยกว่าผู้บริหารโรงเรียนอาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนมีโอกาส

^๑กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, กองวิจัยทางการศึกษา, การวิเคราะห์พฤติกรรมของครูและนักเรียนในชั้นที่สอนวิชาสังคมศึกษา ระดับประถมศึกษาตอนต้น (กรุงเทพมหานคร. กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๑๔), หน้า ๘-๑๓.

^๒กมล สมวิเชียร, "การศึกษากับประชาธิปไตย," วารสารคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๘ ธันวาคม ๒๕๑๖-มกราคม ๒๕๑๗). ๑๓-๒๗.

^๓กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช ๒๕๒๑, หน้า ๑๓.

^๔ริไล โบว์เสวีวงศ์, "ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช ๒๕๒๑ ชั้นประถมศึกษา ๑ ในเขตการศึกษา ๖" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒), หน้า ๑๐๘-๑๑.

ได้ฝึกทักษะการสร้างสื่อการเรียนจากการปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน สรุปแล้วโดยส่วนรวมผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่ามีปัญหาปานกลาง ส่วนครูผู้สอนมีความเห็นว่ามีปัญหาน้อย

๒. ด้านการบริหารและบริการ สิ่งที่เป็นปัญหาอันดับแรกในด้านนี้ คือ การหางบประมาณค่าใช้จ่ายในการสร้างสื่อการเรียนและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ ซึ่ง Luther Gulick กล่าวไว้ว่า "งบประมาณเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ จึงควรมีการจัดหางบประมาณการเงิน มีการวางแผนหรือโครงการในการใช้จ่ายเงิน การบัญชี ควบคุมและตรวจสอบโดยรอบคอบและรัดกุม"^๑ เมื่อพิจารณาถึงงบประมาณการใช้จ่ายในโรงเรียนราษฎร์ จะเห็นว่าโรงเรียนราษฎร์มีรายรับที่แน่นอนทางเดียวคือ จากการเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนจากผู้ปกครองนักเรียนเท่านั้น และเงินดังกล่าวจำเป็นต้องใช้สำหรับให้เงินเดือนครูก่อนเรื่องอื่น ๆ ซึ่งในปัจจุบันพบว่าโรงเรียนราษฎร์ส่วนใหญ่มีปัญหาารายรับไม่พอกับรายจ่าย^๒ งบประมาณที่ไม่พอ จึงอาจเป็นสาเหตุให้โรงเรียนสนับสนุนในการให้งบประมาณค่าใช้จ่ายในด้านนี้น้อย และก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนงบประมาณยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนส่วนใหญ่มุ่งหวังที่จะใช้งบประมาณในการสร้างสื่อการเรียนและจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ ในโรงเรียนจากเจ้าของโรงเรียนเท่านั้น ไม่ได้คิดหารายได้ทดแทนทางด้านอื่นซึ่งสอดคล้องกับ "วรรณวดี ม้าลำพอง ได้ทำการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีงบประมาณในการจัดทำหรือซื้อสื่อการเรียน"^๓

สรุปแล้วโดยส่วนรวมผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นว่ามีปัญหาด้านนี้ในระดับปานกลาง

¹ Luther Gulick, Notes on the theory of Organization (In Papers on the Science of Administration, L. Gulick and L. Urwick) (New York: Institute of Public Administration, Columbia University, 1936), p. 13.

^๒ กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, การประชุมคณะกรรมการพิจารณาค่าเล่าเรียนโรงเรียนราษฎร์ (กรุงเทพมหานคร. ๒๕๑๔) (ฮัดสำเนา)

^๓ วรรณวดี ม้าลำพอง, "การศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและปัญหาการใช้หลักสูตร ประถมศึกษาพุทธศักราช ๒๕๒๑ ของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ใน ผลงานการวิจัยการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, (กรุงเทพฯ. ๒๕๒๔), หน้า ๑๐๕.

๓. ด้านผู้ปกครองและชุมชน สิ่งที่เป็นปัญหาอันดับแรกในด้านนี้ คือ การเชิญวิทยากรในชุมชนและจากที่อื่นมาสอนนักเรียนซึ่งในการปรับปรุงงานวิชาการสำหรับนักเรียนนั้น ครูใหญ่ควรจัดให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือศิษย์เก่าของโรงเรียนที่ได้รับความสำเร็จจากการเรียนและทำงานแล้วมาทำงาน มาบรรยายให้ความรู้เพื่อเป็นการกระตุ้นหรือบำรุงขวัญให้นักเรียนขยันขันแข็งในการเรียนได้มากขึ้น^๑ แต่จากการศึกษาสภาพโรงเรียนราษฎร์จะเห็นว่าโรงเรียนราษฎร์มีลักษณะการดำเนินงานในลักษณะช่วยตนเอง ทั้งนี้จากประสบการณ์การบริหารงานโรงเรียนราษฎร์ของผู้ทำวิจัยพบว่า โรงเรียนราษฎร์ไม่ได้รับความช่วยเหลือ แนะนำทางวิชาการจากบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ เท่าที่ควร จึงอาจเป็นสาเหตุให้โรงเรียนราษฎร์ส่วนใหญ่จะใช้บุคลากรภายในโรงเรียนมากกว่าการเชิญบุคคลภายนอกมาให้ความรู้ซึ่งโรงเรียนจะต้องจัดงบประมาณสำหรับค่าใช้จ่ายดังกล่าว เช่น ค่าตอบแทนวิทยากร เป็นต้นสรุปแล้วโดยส่วนรวมผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง

๔. ด้านนักเรียน สิ่งที่เป็นปัญหาอันดับแรกในด้านนี้ คือ ความแตกต่างในด้านความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่ง "เดิร์กไฮม์(Durkheim)" กล่าวว่าครูควรปลูกฝังให้เด็กมีความแตกต่างกันตามความสามารถของแต่ละคน^๒ ซึ่งกระบวนการที่จะให้การศึกษาแก่เด็กเพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมอย่างไรวินั้น "ชาติชาติโยสิดา" ให้ความเห็นว่าขึ้นอยู่กับวิธีการสอนของครู"^๓ สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การสอนประสบความสำเร็จได้แก่ ผู้สอนมีความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ เนื้อหาสาระตัวผู้เรียน การรู้จักเลือกและปรับปรุงเทคนิคและวิธีสอนให้เหมาะสม ตลอดจนสามารถแก้ไขวิธีสอนโดยใช้หลาย ๆ วิธี จึงจะทำให้ผู้เรียนสนใจและไม่เกิดความเบื่อหน่าย^๔ ซึ่งสอดคล้องกับ "วิลโบว์เสริวงค์" ซึ่งทำการวิจัยพบว่าครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทางการสอนน้อย ขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการสอน ทำให้ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียนตามความแตกต่างของนักเรียนได้มากที่สุดซึ่งเป็นสาเหตุให้ครูมีความเห็นว่า มีความเป็นปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนผู้บริหารโรงเรียน

^๑วิญญู สาธร, หลักการบริหารการศึกษา (กรุงเทพมหานคร. วัฒนาพานิช, ๒๕๑๔),

หน้า ๒๓๔.

^๒บัณฑร อ่อนคำ, "สังคมวิทยาและการศึกษา," ศูนย์ศึกษา ๒๐(ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๑๗). ๓๖-๔๐.

^๓ชาติชาติโยสิดา, "บทบาทของครูกับพฤติกรรมของเด็ก," มิตรครู(มิถุนายน ๒๕๒๐). ๖-๘.

^๔กรมวิชาการ, แนวทางการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑, หน้า ๔๔.

ส่วนใหญ่ไม่ได้ใกล้ชิดเด็กและไม่ได้ปฏิบัติการสอน จึงมีความเห็นว่ามีปัญหาบ่อย" ^๑ สรุปแล้วโดยส่วนรวมผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นในด้านนี้ว่ามีปัญหาน้อย

๕. ด้านการสอนจริยศึกษา สิ่งที่เป็นปัญหาอันดับแรก คือ การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดคุณธรรมต่าง ๆ เช่น ความซื่อสัตย์ซึ่งการจะปลูกฝังคุณธรรมให้เกิดแก่เด็กได้นั้นจะต้องมีการเน้นให้เด็กเห็นความดีที่จะปฏิบัติและให้มีการปฏิบัติจริงอย่างสม่ำเสมอจนปฏิบัติได้เป็นนิสัย ^๒ ซึ่งจริยศึกษาเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและลึกซึ้ง มีลักษณะเป็นนามธรรม มีความยุ่งยากและซับซ้อนพอสมควร ยากต่อการเข้าใจ จำเป็นต้องมีครูที่มีคุณภาพทั้งคุณวุฒิและวิทยวุฒิ เมื่อพิจารณาคุณวุฒิและวิทยวุฒิของผู้บริหารและครูในโรงเรียนราษฎร์พบว่า ครูที่มีความสามารถด้านการสอนจริยศึกษามีน้อยมากเพียงร้อยละ ๐.๒๔ เท่านั้น จึงอาจเป็นไปได้ว่า ครูยังขาดเทคนิคการสอนและวิธีการประเมินผลซึ่งในการวัดและประเมินผลนั้นต้องติดตามผลเป็นประจำ "จินดา อาจินสมาจาร ได้ทำการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนการสอนจริยธรรมมีปัญหามากในเรื่องความสามารถ ทุน และเวลาในการผลิตอุปกรณ์และสื่อการเรียนต่าง ๆ การเลือกวิธีและสร้างเครื่องมือวัดผลให้สอดคล้องกับบทเรียน" ^๓ การที่ครูผู้สอนมีความเห็นว่ามีปัญหาบ่อยอาจเนื่องมาจากครูผู้สอนไม่มีความรู้พื้นฐานการสอนจริยศึกษาและหลักสูตรแต่เดิมมาให้ความสำคัญกับวิชาอื่นน้อยไป คือคะแนนน้อยและจัดเป็นส่วนหนึ่งในวิชาสังคมศึกษา ครูจึงให้ความสำคัญกับวิชาอื่นน้อย ไม่สนใจและไม่กระตือรือร้น ไม่เห็นความสำคัญของจริยศึกษาและมีภาระในการสอนเนื้อหาอื่นมาก ^๔ ส่วนผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า มีปัญหาปานกลางอาจเนื่องจากครูผู้สอนไม่สนใจและไม่มีความรู้และผู้บริหารโรงเรียนไม่มีโอกาสใกล้ชิดเด็กพอที่จะประเมินได้ว่าเด็กมีคุณธรรมต่าง ๆ

^๑ วิไล โป้วเสวีวงศ์, "ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช ๒๕๒๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในเขตการศึกษา ๖, หน้า ๑๐๘.

^๒ กรมวิชาการ, แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช ๒๕๒๑, หน้า ๔๖-๔๗.

^๓ จินดา อาจินสมาจาร, "ปัญหาการสอนจริยธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ ในเขตการศึกษา ๒," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๓), หน้า ๘๔-๘๑.

^๔ กรมวิชาการ, "การประชุมปฏิบัติการเรื่องการประชุมผลการเรียนการสอนจริยศึกษาในเอเชีย," เอกสารสรุปสาระสำคัญของรายงานการประชุมจากหนังสือ Moral Education in Asia ที่กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ ๑๒ กันยายน-๔ ตุลาคม ๒๕๒๑. (ยึดสำเนา)

มาน้อยอย่างไรเท่าที่ควร สรุปลแล้วโดยส่วนรวมผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นในด้านนี้ว่ามีปัญหาน้อย

๖. ด้านการสอนพลศึกษา สิ่งที่เป็นปัญหาอันดับแรกคือ การสอนให้ครบตามแผนการสอน ภายในเวลาที่กำหนดให้ ๑๒๐ คาบ "มาลินี กุลมาตย์ ได้ทำการวิจัยพบว่า เนื้อหากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยยังไม่ชัดเจน ค่อนข้างยากและมากเกินไป คำอธิบายที่ให้ไว้ยังไม่ชัดเจนพอที่จะนำไปสอนได้ ครูมีความต้องการในเรื่องการเรียนรู้ที่จะปรับแผนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนของตน" ^๑ ซึ่งในเรื่องนี้ครูผู้สอนเห็นว่าปัญหาน้อยเนื่องจากครูส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถในด้านพลศึกษาที่สามารถจะดัดแปลงกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้อง เหมาะสม ส่วนผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่ามีปัญหาปานกลาง อาจเป็นเพราะว่าสภาพโรงเรียนราษฎร์เป็นจำนวนเกือบครึ่งหนึ่งที่ยังมีสถานที่และบริเวณโรงเรียนไม่เพียงพอโดยเฉพาะในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ จำเป็นต้องใช้สถานที่มากในเรื่องของยิมนาสติกขั้นพื้นฐาน กรีฑาและกีฬา ซึ่งสอดคล้องกับ "องุ่น เย็นฤดี ได้ทำการวิจัยพบว่า ครูและนักเรียนสนใจพลศึกษา แต่การดำเนินการและการบริหารยังไม่ดีเท่าที่ควร ขาดอุปกรณ์ สถานที่ เครื่องอำนวยความสะดวกและการพลศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับแนวคิดที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียน" ^๒ สรุปลแล้วโดยส่วนรวมผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นว่ามีปัญหาในด้านนี้ในระดับน้อย

๗. ด้านการสอนดนตรี-นาฏศิลป์ สิ่งที่เป็นปัญหาอันดับแรกในด้านนี้คือ การใช้เทป เครื่องดนตรี รูปภาพ แผนภูมิ ประกอบการสอนหรือการสาธิตของครูซึ่งในเรื่องนี้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นตรงกันว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาคุณสมบัติและความสามารถพิเศษในการสอนด้านนี้ จะเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนราษฎร์มีทักษะในด้านนี้น้อยมาก ซึ่งครูผู้สอนอาจต้องการใช้เทป รูปภาพ แผนภูมิหรือเครื่องดนตรีช่วยในการสอนในสิ่งที่ครูยังขาดทักษะและทางโรงเรียนไม่มีงบประมาณในการจัดหาสื่อดังกล่าวให้ครูได้ซึ่งสอดคล้องกับ "วิเชียร เขียมเมือง

มาลินี กุลมาตย์, "การเปรียบเทียบความคาดหวังของครู ครูใหญ่ และศึกษานิเทศก์ในการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช ๒๕๒๐ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย," (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒), หน้า ๑๓๔-๑๓๕.

องุ่น เย็นฤดี, "การพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมปัจจุบันในเขตเทศบาลนครกรุงเทพฯ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐.

ได้ทำการวิจัยพบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและไม่มีความถนัดในการสอนเนื้อหาดนตรี-นาฏศิลป์และไม่ค่อยได้รับการนิเทศจากผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง" ^๑ และ "จินตนา ตั้งสุวรรณพานิชได้ทำการวิจัยพบว่า อำนาจในการจัดหาซื้อเทปประกอบบทเรียนของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนไม่ใช่เรื่องง่าย ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กอำนาจในการจัดหาสื่อที่ต้องใช้เครื่องเล่นเทปและเทปเพลงประกอบต้องใช้งบประมาณมากกว่าสื่อการเรียนประเภทอื่น ๆ" ^๒ สรุปแล้วโดยส่วนรวมผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นว่ามิปัญหาน้อย

๘. ด้านการสอนศิลปศึกษา สิ่งที่เป็นปัญหาอันดับแรกในด้านนี้คือ การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างนิสัยรักสวยรักงาม รักการค้นคว้าทดลอง เห็นคุณค่าและประโยชน์ของศิลปะ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับนักเรียนซึ่งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีปัญหาในระดับปานกลาง ในการสอนศิลปะที่คิณ "สมบัติ มหารศ กล่าวไว้ว่านอกจากครูต้องรู้จักใช้วัสดุ รู้จักช่วยเด็ก รู้จักใช้วัสดุทัศนวัสดุอุปกรณ์ให้เด็กได้ทำงานตามความสามารถและความต้องการโดยส่งเสริมให้เด็กแสดงออกตามที่เด็กมีประสบการณ์และมีวัสดุในด้านนั้น ครูยังต้องปลูกฝังลักษณะนิสัยในการทำงานทำงานให้กับเด็กด้วย" ^๓ ซึ่งครูในโรงเรียนราษฎร์ที่มีความสามารถทางด้านศิลปะมีเป็นจำนวนน้อย จึงอาจไม่มีความถนัดในการสอนและไม่เข้าใจเกี่ยวกับความมุ่งหมายในการสอนศิลปะที่พอจึงมุ่งเน้นในเรื่องผลงานของเด็กมากกว่าการสอนที่มุ่งการปลูกฝังนิสัยที่ดี การสอนจึงเป็นลักษณะที่จัดตามความ

^๑ วิเชียร เทียมเมือง, "ปัญหาและความคิดเห็นของครูชั้นประถมปีที่ ๑ ในการทดลองใช้หลักสูตรประถม ๒๕๒๑ (ฉบับร่างครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๑๘)," (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๑๘), หน้า ๑๔๒-๑๔๓.

^๒ จินตนา ตั้งสุวรรณพานิช, "การใช้แผนการสอนของกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร," (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๔), หน้า ๓๔๓.

^๓ สมบัติ มหารศ, ประถมศึกษา (กาฬสินธุ์. ประสานการพิมพ์, ๒๕๒๐), หน้า ๓๓๐.

สามารถและความต้องการของครูมากกว่าที่จะเปิดโอกาสให้เด็กได้ค้นคว้า ทดลอง จากประสบการณ์
 ของตัวเด็กเองซึ่งสอดคล้องกับ "วิเชียร เทียมเมือง ได้ทำหาววิจัยพบว่า ครูยังขาดความรู้และ
 ไม่มีความถนัดในด้านการสอนศิลปศึกษา ขาดงบประมาณและอาคารสถานที่สำหรับการจัดกิจกรรมทาง
 ศิลปะมีไม่เพียงพอ"^๑ สรุปแล้วโดยส่วนรวมผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นว่ามีปัญหาใน
 ระดับน้อย

๙. ด้านการสอนกิจกรรมสร้างนิสัย สิ่งที่เป็นปัญหาอันดับแรกในด้านนี้คือ การจัดกิจกรรม
 ยุวกาชาด เนตรนารี ผู้บำเพ็ญประโยชน์ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง เช่น การประกอบอาหาร
 การปฐมพยาบาล การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวมซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า โรงเรียนราษฎร์ส่วนใหญ่
 ไม่มีงบประมาณเพียงพอในการจัดกิจกรรม การขาดแคลนอาคารสถานที่ อุปกรณ์เฉพาะสำหรับจัด
 กิจกรรม ประกอบกับครูผู้สอนขาดทักษะความสามารถพิเศษทางด้านนี้ ทำให้การจัดการเรียนการ
 สอนไม่ไ้คุ้ม เน้นให้เด็กปฏิบัติจริงเท่าที่ควร สรุปแล้วโดยส่วนรวมผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน
 มีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง

๑๐. ด้านการวัดและประเมินผล สิ่งแรกที่เป็นปัญหาในด้านนี้คือ วิธีการสร้างเครื่องมือ
 สำหรับวัดผลนั้น ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหามากกว่าครูผู้สอน สอดคล้องกับผลการวิจัยการสำรวจความ
 คิดเห็นของชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๒๑ ในจังหวัดชลบุรีว่า ครู
 มีความเข้าใจน้อยเกี่ยวกับการขยายจุดประสงค์และการเขียนข้อทดสอบตามจุดประสงค์^๒ ซึ่งในการ
 วัดและประเมินผลตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช ๒๕๒๑ นั้น ควรใช้วิธีการหลาย ๆ อย่าง
 ประกอบกัน เช่น การสังเกตความตั้งใจ ความสนใจ พฤติกรรมที่แสดงออก การสนทนาซักถาม การ
 ตรวจสอบผลงานและการใช้แบบทดสอบ เป็นต้น การที่ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาอาจเนื่องมาจาก

^๑วิเชียร เทียมเมือง, "ปัญหาและความคิดเห็นของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในการทดลองใช้
 หลักสูตรประถม ๒๕๒๑ (ฉบับร่าง ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๑๘)," (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๑๘), หน้า ๑๔๒-๑๔๓.

^๒สมศักดิ์ วสุนันท์, "การสำรวจความคิดเห็นของชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เกี่ยวกับการใช้
 หลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๒๑ ในจังหวัดชลบุรี," ใน ผลงานวิจัยการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการ
 การศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๒๔, หน้า ๑๐๓.

ความไม่เข้าใจเกี่ยวกับวิธีการสร้างเครื่องโม่ในการวัดผลตามหลักสูตรใหม่หรืออาจเป็นเพราะความต้องการในการสร้างเครื่องมือวัดผลของโรงเรียนเอง เพราะโรงเรียนราษฎร์ส่วนใหญ่นิยมใช้แบบทดสอบจากสมาคมสหพันธ์โรงเรียนราษฎร์ซึ่งบางครั้งข้อทดสอบดังกล่าวไม่ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ของนักเรียนตามที่โรงเรียนต้องการวัด แต่โรงเรียนไม่สามารถสร้างเครื่องมือวัดผลได้ อันอาจเนื่องมาจากการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์และบุคลากร สำหรับครูผู้สอนมีปัญหาน้อยอาจเป็นเพราะมีความเข้าใจเพราะมีประสบการณ์การสอนโดยตรงที่ต้องทำการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียน และมีความใกล้ชิดกับนักเรียนที่จะใช้เทคนิคการวัดผล เช่น การสังเกตพฤติกรรมได้มากกว่าผู้บริหารโรงเรียน ส่วนในด้านการสร้างแบบทดสอบครูผู้สอนมีปัญหาน้อยอาจเนื่องจากการใช้ข้อสอบจากสหพันธ์โรงเรียนราษฎร์ซึ่งครูไม่ต้องสร้างแบบทดสอบแต่อย่างใด สรุปแล้วโดยส่วนรวม ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนครูผู้สอนมีความเห็นว่ามีปัญหาน้อย

จากผลการวิจัยโดยส่วนรวมพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ แตกต่างจากครูผู้สอนตามสมมติฐานคือเห็นว่ามีปัญหามากกว่าทั้งนี้จากการวิจัยมีข้อน่าสังเกต คือ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์การสอนตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช ๒๕๒๑ โดยเฉพาะการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนถึงร้อยละ ๘๐ ไม่เคยสอนในชั้นนี้ จึงอาจเป็นไปได้ว่าความคิดเห็นที่แตกต่างกัน อาจเกิดจากผู้บริหารโรงเรียนที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะด้านที่จำเป็นต่อการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยมีจำนวนน้อยมากและผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์สอนโดยตรง เช่นครูผู้สอนเมื่อพิจารณาถึงครูผู้สอนซึ่งแม้ว่าจะมีประสบการณ์ตรงในการสอน แต่ความสามารถเฉพาะด้านของครูผู้สอนยังมีน้อยมาก ดังจะเห็นว่าครูผู้สอนที่มีความสามารถเฉพาะด้านที่มีมากที่สุด คือ ด้านพลศึกษา แต่ก็มีจำนวนเพียงร้อยละ ๔๒.๐๕ เท่านั้น รองลงมาคือด้านศิลปะ นาฏศิลป์และด้านดนตรีมีจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ ๑๔.๓๗ นอกจากนี้ยังมีครูผู้สอนอีกจำนวนหนึ่งที่ไม่มีความสามารถพิเศษเฉพาะด้านเลย ซึ่งในการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช ๒๕๒๑ ได้นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนควรมีประสบการณ์และความรู้ความสามารถในการสอนที่จะส่งเสริมสนับสนุนและช่วยเหลือครูผู้สอนได้ ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนควรทำการสอนควบคู่ไปกับการบริหารโรงเรียนเพื่อจะได้ทราบปัญหาที่แท้จริงด้วยตนเอง

อันจะเป็นแนวทางที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน เพื่อให้การดำเนินการเรียนการสอนได้มีผลสัมฤทธิ์และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรจะได้ศึกษาเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราษฎร์ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

๒. ควรศึกษาถึงบทบาทหรืออิทธิพลของเจ้าของโรงเรียน ผู้จัดการโรงเรียนในการกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน

การให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนได้ประเมินความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ตามประสบการณ์แต่ละคน ย่อมทำให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนสามารถประเมินความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาได้ตรงตามความต้องการ ด้วยเหตุนี้ผลการวิจัยนอกจากจะแสดงให้เห็นทราบถึงความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ที่แตกต่างกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นถึงสภาพของปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่ต้องร่วมกันจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนต่อไป